

NOTAT

Notat vedr. stigning i udgifterne til specialundervisning

Budgetopfølgning 4 2022

Historik

Det oprindelige budget i 2022 for specialundervisningsområdet er 170.688.163 kr.

I februar budgetomplaceredes 3.012.234 kr. til Ungeenheden vedr. STU.

I juni blev der ifm. genåbningen af Budget 2022 trukket 3.414.000 kr. (2% af rammen) ud af budgettet. Ved samme lejlighed blev merforbruget fra 2021 på ca. 12 mio. kr. eftergivet.

Det korrigerede budget i 2022 er derfor 164.261.929 kr.

Udvikling i børn og unge med en eller flere psykiatriske diagnoser

Når man analyserer, hvilken karakter vanskelighederne har hos det enkelte barn, tildeler visitationsudvalget specialpædagogisk støtte til børn og unge, hvis vanskeligheder falder inden for kategorierne:

- Autismespektrumforstyrrelse
- ADHD (opmærksomhedsforstyrrelse/koncentrationsvanskeligheder/hyperaktivitet)
- Tilknytningsforstyrrelse/omsorgssvigt
- Kognitive evner/tale/sprog/motorik
- Fysiske funktionsnedsættelser
- Angst/fobier/OCD
- Mutationer/genfejl
- Afledte virkninger af for tidlig fødsel, fx svag i kontakten, ikke-alderssvarende udvikling

For første gang har vi i efteråret 2020 fået et grundigt indblik i udviklingen af psykiatriske diagnoser givet til børn og unge i Danmark. (Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed, august 2020: *Udviklingstendenser i forhold til børn og unge med psykiatriske diagnoser*).

Region Sjælland ligger øverst på listen med 60 børn ud af 1000 (6 procent) set ift. landsgennemsnittets 49 ud af 1000 børn (4,9 procent).

Slagelse Kommune ligger over gennemsnittet for Region Sjælland med 64,3 børn ud af 1000 (6,43 procent). Dette er i Slagelse en stigning på 77,1 procent siden 2009, hvor andelen var 36,3 ud af 1000 børn (3,63 procent).

Omregnet til "konkrete" børn betyder det, at der i 2019 var ca. 1000 børn og unge mellem 0 og 17 år i Slagelse Kommune, som havde fået en eller flere psykiatriske diagnoser.

I 2009, hvor børnetallet var højere, var det 615 børn og unge samlet set i Slagelse Kommune. Da "diagnosealderen" samtidig er faldende, så børn nu får en diagnose i tidligere alder, er årsagerne bag diagnoserne en meget betydelig grund til presset på specialpædagogiske indsatser på både 0 til 6-års området og skoleområdet.

De fem hyppigste diagnoser er ADHD, autisme, belastnings- og tilpasningsreaktioner (stress), specifikke udviklingsforstyrrelser vedrørende sprog, tale og indlæringsvanskeligheder samt angst og OCD. Set over en tiårig periode er udviklingen i Slagelse Kommune således:

- forekomsten af diagnosen autisme er steget med 266 procent
- forekomsten af diagnosen ADHD er steget med 198 procent
- forekomsten af diagnosen belastningsreaktion er steget med 188 procent
- forekomsten af diagnosen specifikke udviklingsforstyrrelser er steget med 111 procent
- forekomsten af diagnosen angst er steget med 188 procent

Andelen af børn og unge i Slagelse med mere end én diagnose er fordoblet i perioden fra 2009 til 2019.

Særligt for Slagelse er ligeledes, at vi har 4 selvstændige specialskoler, hvoraf halvdelen af dem er gamle amtsskoler. Vi kan konstatere, at siden 2021 er 30 familier tilflyttet kommunen, der har brug for specialundervisning visiteret efter §20.2. En antagelse kan være, at disse familier netop tilflytter Slagelse Kommune grundet den særlige tilbudsvifte af specialtilbud.

Samtidig ser vi en bevægelse, hvor vores specialelever kræver en mere omsiggribende indsats end tidligere. Det kan bl.a. ses på de tidligere amtsinstitutioner Storebæltskolen og ACV, hvor der sker en forskydning til de dyrere takster.

Nedenfor ses udviklingen i antal elever, der finansieres via specialundervisningsområdet siden 2016:

Antal elever	Juni 2016	Juni 2017	Juni 2018	Juni 2019	Juni 2020	Juni 2021	Juni 2022	Ændring siden 2016 i pct.
Undervisning regionale tilbud	9	6	4	9	8	10	14	56%
Egne dagskoler	125	130	132	122	134	130	145	16%
Egne heldagsskoler	94	96	116	113	110	105	114	21%
UV private dagskoler	54	70	73	78	82	68	85	57%
UV private døgnskoler	5	8	8	4	5	5	4	-20%
UV dagskoler til kommuner	37	30	35	39	42	41	49	32%
UV døgnskoler til kommuner	2	4	3	4	3	2	2	0%
Autismecenteret skole	74	75	81	77	76	100	101	36%
Eventen	28	37	39	47	48	52	46	64%
Total	428	456	491	493	508	513	560	31%

Slagelse Kommune er dermed både presset på pris og mængde i forhold til udviklingen på specialpædagogisk støtte til børn og unge.

Visitationsmønstre

I vinteren gennemgik Afdeling for Skole alle elever i specialiserede tilbud med henblik på at danne et overblik over de visitationsmønstre, der var gældende. Resultatet var, kort opsummeret:

- Cirka 50% af de nuværende elever i specialiserede tilbud er blevet visiteret dertil fra en kommunal folkeskole.
- Omkring 10% af eleverne i specialiserede tilbud er tilflyttere, og har aldrig benyttet andet end et specialiseret skoletilbud i Slagelse Kommune.
- Over en tredjedel, 34%, af eleverne i specialiserede tilbud er visiteret til et specialiseret skoletilbud enten før skolestart eller umiddelbart i forbindelse med skolestart.

Ændret visitationspraksis

Fra august 2022 ændres visitationsprocessen fundamentalt. Fokus kommer til at ligge på processen FØR en beslutning skal træffes. Der skal beskrives forskellige indsatsniveauer og pris. Endelig tilføres der både decentral og central ledelseskraft, idet der nedsættes et nyt visitationsudvalg bestående af 3 skolelederrepræsentanter, en tværfaglig leder, leder og pædagogisk-psykologisk sagsbehandler fra PUI/PPR samt skolechef.

Før en sag fremsendes til visitationsudvalget, skal den være drøftet i distriktet i forhold til mulige lokale løsninger – også på tværs af fagprofessioner. Når der indstilles til visitation, skal der peges på mindst 2 af følgende muligheder, så visitationsudvalget har en reel handlemulighed:

- lokal løsning, der kalder på yderligere midler,
- mellemform
- segregerende tilbud

Herudover vurderes kadencen for revisitation samt befordring til eventuelt segregerende tilbud (§20.2)

Genåbning af Budget 2022

I forbindelse med genåbningen af Budget 2022 blev der gennemført en rammebesparelse på specialundervisningsområdet på 2% af rammen, beløbende til 3,4 mio. kr.

Pr. Budgetopfølgning 3 er der kun effektueret ca. 2,2 mio. kr. i besparelser på egne specialskoler i 2022. Der er forventning om, at der gennem revisitation af nuværende elever på ACV/Rosenkilde Skole kan findes et provenu på ca. 800.000 kr., hvilket vil mindske den samlede manko som følge af budgetreguleringen til ca. 400.000 kr.

Fremadrettede handlinger

For at kunne lykkes med at reducere andelen af segregerede børn er der en række faglige greb, der kan iværksættes. Flere af de mulige greb handler i overvejende grad om at sikre en stærkere faglig praksis ift. visitation til specialundervisningen, så det sikres, at det er de rette børn, der segregeres på det rette tidspunkt. Heri ligger, at alle muligheder indenfor almenområdet bør være udtømte forinden barnet segregeres.

Fremadrettet bør alle beslutninger vedr. valg af tilbud og takster udelukkende træffes i visitationsudvalget. På nuværende tidspunkt er nogle specialundervisningstilbud selv med til at indplacere børnene på et givent takstniveau, hvilket ses som en uhensigtsmæssig praksis med ønsket om at reducere udgifterne.

Det er yderligere afgørende, at der ses nærmere på segregeringen fra dagtilbud til specialundervisningstilbud, idet en stor andel børn segregeres direkte. I denne visitationsproces inddrages skolerne ikke ift. at kunne vurdere, om de fagligt kan løfte opgaven med at inkludere barnet i almenområdet.

Der er potentiale for en styrket faglig praksis ift. re-visitationer, der fremadrettet bør ske flere gange årligt med formålet om, at der sikres det rette match mellem barn og tilbud. Her skal vurderes, om der ses progression ift. de mål, der er sat for barnet. Ved manglende progression bør vurderes, hvorvidt barnet er i det rette tilbud, mens der ved progression bør overvejes, om barnet kan tilbydes et mindre indgribende tilbud tættere på almen. I de kommende re-visitationer vil der være et særligt fokus på fravær og skoleværing, så der aktivt tages stilling til, om disse elever er placeret i det rette tilbud, eller deres udfordringer kan løses bedre på anden vis.

Slagelse Kommune har et udgiftsniveau på specialundervisningsområdet, der er højere end både landsgennemsnittet og for sammenlignelige kommuner. Reducering af takster er et afgørende greb for at komme i mål med besparelserne. Med baggrund i, at taksterne på nuværende tidspunkt er både historiske og usammenlignelige, da bør der ideelt set beregnes nye takster, der sikrer gennemsigthed med det serviceniveau, der leveres.